

Quan hệ căng thẳng giữa Iran và phương Tây

Một người lính Iran tại vùng eo biển Ormuz (như là u).
REUTERS/Fars News/Hamed Jafarnejad

□

Hệ số hạt nhân Iran mới ngày qua đã trở thành chủ đề thời sự nóng hổi, thu hút sự quan tâm đặc biệt của báo chí Pháp.

Nhật báo Le Monde hôm nay tiếp tục phản ánh chủ đề này qua bài phân tích của ông François Géré, Viện trưởng Viện phân tích chiến lược Pháp. Bài viết chủ yếu dòng từ báo đề ng : « Iran, kẻ ch b n cho m t cu c chiến có thể xảy ra ».

K t tháng 9/2011, căng th ng gi a Hoa K và Iran ngày càng tr m tr ng, trong đó s ki n gây căng th ng nh t g n đây là vi c Iran đe d a s cho phong t a eo bi n Ormuz n u b ph ng Tây c m v n d u h a. Đe d a đó đ i v i M nh m t đ ng thái gây chi n, b i nh h ng nghiêm tr ng đ n tuy n đ ng v n chuy n khí đ t qua eo bi n này. Tình hình ngày càng nghiêm tr ng, đ n m c mà ng i ta th y r ng m t cu c ch m trán quân s gi a hai bên không ph i là không th .

N u chi n tranh x y ra, i h i cho m i bên s th nào ? Tác gi có i gi i đáp khá t m .

Tr c tiên nói v cái i đ i v i Iran. Tình hình leo thang hay th m chí chi n tranh s là c h i đ các phe đ i l p trong n i b chóp bu chính ph Iran tranh th kh ng đ nh mình, trong vi n c nh cu c b u c t ng th ng và Qu c h i năm 2013. Đó cũng s là c h i đ L c l ng v binh cách m ng H i giáo Iran đ c có đ p th hi n mình. Bên c nh đó, chính ph Ahmadinejad cũng s có th khi n ng i dân t m gác i vi c chính ph đ u hành kinh t b t l c, đ t p trung m i chú ý v cu c chi n.

Cu i cùng, theo tác gi , m t cu c ch m trán quân s tr c ti p s giúp phá v th cô l p ngo i giao trong khu v c, v n luôn lo ng i vũ khí h t nhân và s l n m nh c a nhánh H i Giáo dòng Sunnit. Nh v y, đ i v i Iran, vi c ch n v th là n c duy nh t dám thách th c siêu c ng Hoa K b ng nhiên tr nên có i.

V phía M , T ng th ng Obama đang ch u s ép c a đ ng C ng Hòa, th m chí nhi u ngh sĩ Dân Ch cũng m n mà v i vi c b o v đ ng mình Israel. B i c nh đó thu n i cho chính quy n Obama th hi n s c ng r n h n, thay vì ch dùng l i nói. T đó, có th tr n an đ c đ ng mình trong khu v c và t o thêm s v ng ch c cho chi n l c mà M đã theo đ u i t hai năm nay - m t chi n l c t p trung vào vi c chuy n quân t Irak và Afghanistan v phía bán đ o R p, vào chính sách phòng th tên l a và vào m c tiêu h n ch h t nhân. Cu i cùng, căng th ng giúp M có th xoa d u phe hi u chi n trong chính ph Israel.

Bàn v nguy c , tác gi cho r ng, giá d u h a s cùng leo thang v i chi n tranh. Kinh t Hoa K đang th i bu i khó khăn, s tr nên tr m tr ng h n, và các n c m i tr i d y cũng s b v l y.

M mu n c m v n Iran s còn ph i v t qua đ c s ph n đ i quy t li t c a các n c b n hàng d u h a c a Iran nh Trung Qu c, Nh t B n hay n Đ . Bên c nh đó, căng th ng s khi n cho các chính ph thu c dòng H i giáo c c đoan v a m i đ c b u trong khu v c tr nên c c đoan h n. Nguy c kh ng b s tăng lên. Iran s nhân chi n tranh mà rút kh i hi p c ch ng ph bi n vũ khí h t nhân.

Nguy c đ i v i Iran cũng không nh . N c này có th r i vào tình th bi ai nh B c Tri u Tiên, m t đ u mà tác gi cho r ng Iran ngày đêm nghĩ tìm cách tránh. H n n a, trong t ng quan l c l ng, n u chi n tranh x y ra, Iran có th b thua, và đó s là « m i nh c » c a chính ph n c này.

Trong bối cảnh đó, hai giới pháp có thể chọn lựa cho cả hai bên. Một là tiếp tục cuộc đấu võ mồm, hai là triển khai quân lực có giới hạn trong mức tiêu phô trương sức mạnh. Theo tác giả, cách thứ hai có thể giúp thúc đẩy hai bên ngồi lại đàm phán mà không bị mất sĩ diện.

Mâu thuẫn thu nhập lại trên hồ sơ Iran

Cũng liên quan đến Iran, Le Figaro có bài chuyên đề khá dí dỏm : « Cuộc vận : Không có chuyện Bắc Kinh tặng quà cho Washington ».

Tờ báo cho biết, đến Bắc Kinh trong mức tiêu thụ tập thể chính phủ Trung Quốc và các biện pháp cuộc vận đấu hòa để với Iran, Bộ trưởng Tài chính Hoa Kỳ, ông Geithner đã không thu được kết quả gì đáng kể, dù ông này tuyên bố đã có « sự hợp tác mạnh mẽ » giữa hai bên và vẫn để chung phần bị tổn thất nhân.

Thư trưởng Ngoại giao Trung Quốc phát biểu rút gọn khoát quát báo giới và lập trường của Trung Quốc : « Iran là một đối tác cung cấp năng lượng hòa bình cho Trung Quốc, vì thế chúng tôi hy vọng sẽ nhập khẩu (điều hòa tại Iran) của Trung Quốc sẽ không bị phương hại, vì chúng tôi cần nó để phục vụ cho sự phát triển của chúng tôi ».

Le Figaro cho biết, ông này còn nói thêm rằng, các biện pháp trừng phạt đến phương sẽ không mang lại kết quả mong muốn.

Trong bối cảnh đó, phía Trung Quốc đã cho giới thông tin nhập khẩu dầu thô từ Iran. Tờ báo cho rằng, động thái này của Bắc Kinh nhằm mục đích gây sức ép buộc Teheran hạ giá dầu nhiên liệu.

Các nước Châu Á lo ngại về biện pháp cuộc vận đấu hòa để với Iran

Trên hồ sơ Iran, tại Châu Á, Mỹ không chỉ vấp phải sự phản đối của Trung Quốc, mà có thể cả của những nước đang minh thân chủ như Nhật Bản hay Hàn Quốc.

Les Echos phân tích và nêu qua bài viết : « Các đối gia Châu Á lo ngại cho việc mua dầu hòa của mình ».

Các nước thu nhập hàng đầu gia Châu Á phản đối biện pháp cuộc vận đấu hòa vì lo ngại kinh tế quốc gia sẽ bị ảnh hưởng nghiêm trọng.

Tờ báo cho biết, giai đoạn chín tháng đầu năm 2011, Iran xuất khẩu 2,53 triệu thùng dầu thô

mái ngày, trong đó 60% xuát đán Trung Quốc, Nhật Bản, án Đá và Hàn Quốc. Riêng phán mình, Trung Quốc nháp tá Iran 550.000 thùng mái ngày, tác chiám 22% táng láng dáu thô xuát kháu cáa Iran. Nhật Bản chiám 13%, án Đá 12% và Hàn Quốc 9%.

Ngoài sá phán đái cáa Trung Quốc, Nhật Bản và Hàn Quốc lán này cũng buác phái làm chuyán hiám tháy, tác không làm theo ý cáa đáng minh Hoa Kỳ.

Tokyo đã cháng ngái tháa nhán sá lá thuác cáa nác này đái vái ván đá nháp kháu dáu háa và khí đát, nhát là trong thái kỳ há Fukushima.

Hôm qua, mát cá ván cáa Bộ Ngoại giao Nhật Bản tuyên bố : «Chúng tôi lo ngái vá viác giá dáu sá tăng lên, và nhát là viác thiáu dáu háa sá gây tác hái đán quá trình tái kián thiát cáa chúng tôi ».

Tá báo cho biát, Ngoại giao Nhật Bản đã bắt đáu đi công du đán các nác vùng Vịnh, nhát là đán đá nhát đái gia sán xuát dáu háa á Ráp Xê Út đá tìm nguán hàng thay thá, trong tráng háp thiáu nguán cung tá Iran. Cuái tuán này, Thá táng Trung Quốc Ôn Gia Báo cũng sá có chuyán công du «tình thá » đán mát sá nác vùng Vịnh, trong đó dĩ nhiên có á Ráp Xê Út.

Đác : tăng tráng nhá vào thá tráng nái đáa

Năm 2011, trong khi kinh tá cá Châu Âu điều đáng, thì kinh tá Đác lái tiáp tác tăng tráng.

Nhát báo kinh tá Les Echos quan tâm đán sá kián này vái bài : « Năm 2011, tăng tráng GDP cáa Đác đát 3% nhá vào lĩnh vác tiêu dùng ».

Năm 2010, tăng tráng cáa Đác đát 3,7%, tác mác cao nhát kể tá khi hai mián đông tây háp nhát. Theo sá liáu công bố hôm qua, tăng tráng năm 2011 cáa nác này là 3%, trong khi mác tăng tráng bình quân cho khu vác đáng euro chá có 1,5%.

Nguyên nhân chính cáa sá tăng tráng này chính là nhá ngái tiêu dùng trong nác.

Chi tiêu cáa các há gia đình và tá lá đáu tá nái đáa đã tăng đáng ngác nhiên. Bên cánh đó, tá báo cũng nhán mán nhá đán sá đóng góp to lán cáa thá tráng lao đáng. Năm 2011, Đác đát kỳ lác trong quá trình táo công ăn viác làm cho ngái dân. Thu nháp cáa ngái lao đáng cũng tăng lên.

Thâm hát ngân sách năm 2011 cáa Đác chá chiám 1% GDP, trong khi năm 2010 lên đán 4,7%.

Như vậy, Đức đã vượt tiêu qui định của hiệp ước Maastricht, theo đó mức thâm hụt tối đa cho phép là 3%.

Tờ báo cũng đăng bài chi tiết về những số liệu cụ thể trong hầu hết các lĩnh vực so sánh tăng trưởng giữa Đức và Pháp trong năm qua, theo đó, « Đức đã thắng điểm Pháp trong trận đấu kinh tế ».

Nhìn rộng ra khỏi euro, các vị nghiên cứu kinh tế hàng đầu của Pháp, Đức và Ý đi đến nhận định, suy thoái sẽ kết thúc vào quý 2 năm nay.

Trận đấu kinh tế năm 2010 vẫn còn đe dọa người dân Haiti

Ngày này cách đây hai năm, một trận đấu kinh hoàng đã xảy ra tại Haiti, gây thiệt hại nặng cho hơn 200.000 người. Le Figaro hôm nay quan tâm nhiều đến số kiện này với bài viết thông tin : « Thủ đô Port-au-Prince đã tái thiết một cách chậm chạp ».

Hai năm đã trôi qua, thế mà hiện tại giữa lòng thủ đô Port-au-Prince vẫn là những khu lều tạm bợ, nơi có đến hàng ngàn người không nhà cửa phải sống chen chúc cùng nhau trong hoàn cảnh vô cùng thiếu thốn.

Vẫn để cập bách nhật của giới quý tộc rõ ràng là vẫn để nhà . Trận đấu kinh tế năm 2010 đã khiến đến 1,5 triệu người lâm cảnh màn trời chiếu đất.

Hiện tại, vẫn còn đến 500.000 người sống trong cảnh thiếu ăn uống, không điện và không có sự chăm sóc y tế. Trên từng thị trấn, tại thủ đô, chỉ có 4 bệnh viện, tất cả thiếu trầm trọng. Mọi chuyên gia giáo dục, y tế đến an ninh đều trông cậy vào các tổ chức thiện nguyện. Đến mức mà nước này đã được gán cho biệt danh là « Nước cộng hòa của các tổ chức thiện nguyện ».

Người dân Haiti bắt đầu di cư tìm kiếm sống mới. Làn sóng di cư nhanh đến mức mà Braxin phải thiết lập các biện pháp nhập cư. Cộng đồng quốc tế vẫn đã hỗ trợ tài chính hàng tỷ đô la, giờ đây đang chờ đợi nước này thực hiện quá trình tái thiết có hiệu quả.

Thị trường Haiti đã hứa hẹn cho xây dựng hàng chục khu nhà dành cho người vô gia cư. Thế nhưng, theo tờ báo, tình hình tranh giành quyền lực trên chóp bu Haiti khiến cho không mấy ai dám tin vào lời hứa này.

Tóm lại, theo Le Figaro, tình cảnh của người dân Haiti hiện tại còn thảm hại hơn so với những ngày đầu sau đấu kinh tế.